

1. ΘΕΜΑ

Επιρρήματα από επίθετα με κατάληξη *-ως*

2. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ασφαλώς, δυστυχώς, επειγόντως, συνεπώς

3. ΕΠΙΠΕΔΟ-ΒΑΘΜΟΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ

Δ ΚΕΓ, 3 ΕΚΠΑ

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΓΝΩΣΗ

Κλίση επιθέτων

Επιρρήματα από επίθετα με κατάληξη *-α*

5. ΠΙΘΑΝΑ ΛΑΘΗ

Σύγχυση με το σχηματισμό επιρρημάτων σε *-α* (*ευθέα, ευρέα, ταχέα*).

6. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

α) Τα επιρρήματα που λήγουν σε *-ως* σχηματίζονται από δικατάληκτα επίθετα σε *-ης, -ες*. Ο τόνος των επιρρημάτων σε *-ως* παραμένει στην ίδια συλλαβή με την ονομαστική του αρσενικού του αντίστοιχου επιθέτου. Εξαιρούνται τα επίθετα σε *-ώδης*, τα οποία τονίζονται στη λήγουσα:

αγενώς (<αγενής, -ές), *ακριβώς* (<ακριβής, -ές), *διακαώς* (<διακαής, -ές), *διεθνώς* (<διεθνής, -ές), *επωφελώς* (<επωφελής, -ές), *προφανώς* (<προφανής, -ές), *υγιώς* (<υγιής, -ές), *θυελλωδώς* (<θυελλώδης, -ες), *μανιωδώς* (<μανιώδης, -ες), *ουσιωδώς* (<ουσιώδης, -ες).

β) Τα επιρρήματα που λήγουν σε *-ως* σχηματίζονται από επίθετα (μετοχές ενεργητικής φωνής ρημάτων της αρχαίας ελληνικής) σε *-ων, -ουσα, -ον / -ών, -ώσα, -ών / ών, -ούσα, -ούν* και από δικατάληκτα επίθετα σε *-ων/-ονας, -ον*. Τα επιρρήματα αυτά είναι μάλλον σπάνια στον καθημερινό λόγο:

δευτερευόντως (<δευτερεύων, -ουσα, -ον), *δεόντως* (<δέων -ουσα, -ον), *επειγόντως* (<επείγων, -ουσα, -ον), *παρεμπιπτόντως* (<παρεμπίπτων, -ουσα, -ον), *αποχρώντως* (<αποχρών, -ώσα, -ών), *αρκούντως* (<αρκών, -ούσα, -ούν), *ευγνωμόνως* (<ευγνώμων, -ον), *μετριοφρόνως* (<μετριόφρων, -ον).

γ) Τα επίθετα σε *ύς, -εία, -ύ* σχηματίζουν επιρρήματα σε *-έως*:

βαρέως (<βαρύς, -εία, -ύ), *βραδέως* (<βραδύς, -εία, -ύ), *ευθέως* (<ευθύς, -εία, -ύ), *ευρέως* (<ευρύς, -εία, -ύ), *ταχέως* (<ταχύς, -εία, -ύ). Εδώ θα πρέπει να τονίσουμε ότι τα επιρρήματα σε *-εως*, επειδή είναι λόγια, δε χρησιμοποιούνται συχνά στον προφορικό λόγο.

δ) Υπάρχουν μερικά επιρρήματα που προέρχονται από επίθετα και μετοχές σε *-ος* και χρησιμοποιούνται συνήθως στον τύπο με *-ως*:

αδιακρίτως (<αδιάκριτος, -η, -ο), *αεροπορικώς* (<αεροπορικός, -ή, -ό), *ατμοπλοϊκώς* (<ατμοπλοϊκός, -ή, -ό), *αυτοπροσώπως* (<αυτοπρόσωπος, -η, -ο), *επανεπιλημμένως* (<επανεπιλημμένος, -η, -ο), *επομένως* (επόμενος, -η, -ο), *ιδιοχείρως* (<ιδιόχειρος, -η, -ο), *ιδίως* (<ίδιος, -α, -ο), *κυρίως* (<κύριος, -α, -ο), *μερικώς* (<μερικός, -ή, -ό), *ολογράφως* (<ολόγραφος, -η, -ο).

7. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Τα επιρρήματα σε *-ως* παρουσιάζουν ιδιαίτερη δυσκολία για τους αλλόγλωσσους μαθητές. Για τη διδασκαλία των επιρρημάτων σε *-ως* κρίνεται σκόπιμο ο διδάσκων να ασκήσει τους

μαθητές στο σχηματισμό τους, ξεκινώντας από επιρρήματα που χρησιμοποιούνται συχνά στον καθημερινό λόγο, όπως: *διεθνώς, κυρίως, επομένως* κτλ.

8. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ

ΓΓ6: Επιρρήματα από επίθετα με κατάληξη *-α*

ΓΓ8: Επιρρήματα από επίθετα με κατάληξη *-α/-ως*

9. ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΣΕ ΥΛΙΚΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Γλωσσικές Ασκήσεις: 590.